

REVISTA GIMNAZIAL

EDUCAȚIE PLASTICĂ

NR.1/2020

LITERA

LICITAȚIA DE
MANUALE ȘCOLARE
MEC 2020

TURURI VIRTUALE
ÎN MUZEELE DE
ARTĂ ȘI ISTORIE

CURSURI DIGITALE
ON-LINE GRATUITE
PENTRU PROFESORI
www.cursuridigitale.ro

INSERT
CARTE
CADOU

03

LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ
DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ÎN 2020

04-05

MANUALUL DE EDUCAȚIE PLASTICĂ APROBAT MEC 2020

06

ARGUMENTE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI
NOUL MANUAL DE EDUCAȚIE PLASTICĂ

07

ETAPELE DE ALEGERE A MANUALULUI

08-11

INTERVIU IOANA CIOCAN,
DIRECTOR GENERAL ART SAFARI BUCUREȘTI

12-14

TURURI VIRTUALE ÎN 12 DINTRE CELE MAI RENUMITE MUZEE
DE ISTORIE ȘI ARTĂ ALE LUMII

15

ARTA: ENCICLOPEDIIE PENTRU COPII

LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ÎN 2020

În primăvara acestui an, Ministerul Educației și Cercetării a lansat licitația pentru asigurarea necesarului de manuale școlare pentru clasa a VIII-a, precum și pentru manualele necesare elevilor din clasele I-VII, pentru care fie nu au existat oferte în anii trecuți, fie acordurile-cadru încheiate în urma achizițiilor anterioare au încetat. Obiectivul acestei licitații a fost achiziția de manuale elaborate în conformitate cu noile programe școlare, care să reușească să ofere sistemului de învățământ preuniversitar manuale corespunzătoare din punctul de vedere al conținutului științific și adaptate nivelului de vârstă a elevului.

Ca și la licitațiile anterioare de manuale școlare organizate de MEC, **Editura Litera** se numără printre editurile cu cele mai multe manuale declarate câștigătoare în urma evaluării.

DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE MEC 2020

Manualele Litera aprobate MEC 2020 sunt elaborate de autori de prestigiu, profesori cu experiență la catedră, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită.

Editura Litera este partenerul de nădejde al profesorilor, oferind continuitate prin editarea de manuale și materiale didactice pe parcursul tuturor anilor de gimnaziu.

Editura Litera oferă profesorilor formare gratuită prin cursurile organizate pe platforma www.cursuridigitale.ro. La absolvirea cursurilor, cadrele didactice primesc adeverințe emise de Casa Corpului Didactic București.

Editura Litera oferă informații la zi, suport și consiliere tuturor dascălilor prin intermediul Clubului Profesorilor din România ([f](https://www.facebook.com/ClubulProfesorilor)/Clubul Profesorilor din Romania peste 15 000 de membri) și Litera Educațional ([f](https://www.facebook.com/LiteraEducational)/Litera Educational) .

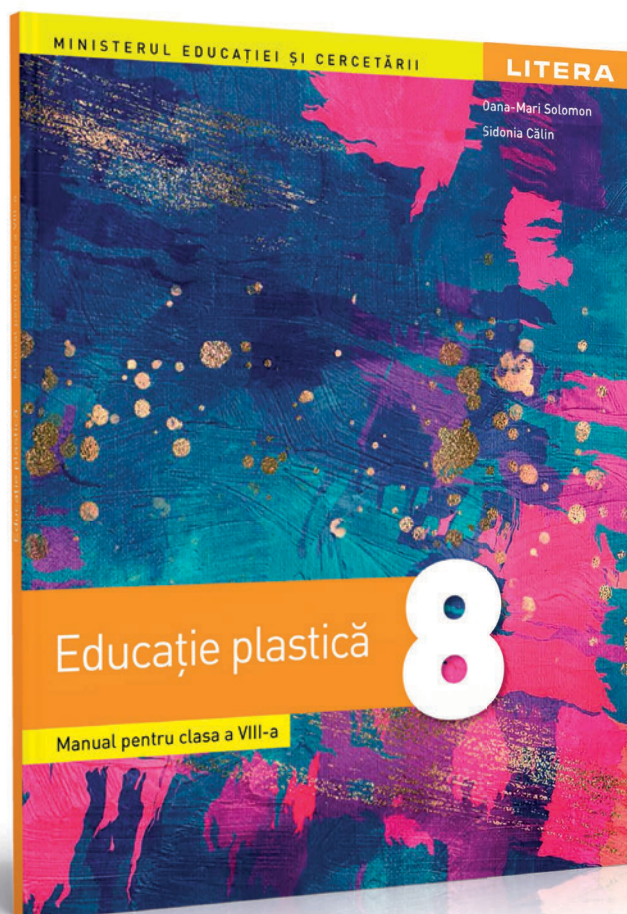
PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA
EDUCAȚIE PLASTICĂ

Competențe generale

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic-vizuale în scopul formării culturii artistice de bază
2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale plastice și decorative
3. Exprimarea ideilor, a sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic-vizual în contexte variate

Competențe specifice

- 1.1. Contextualizarea unor mesaje artistice receptate în cazurile artelor cinetice: teatru, film, TV, computer etc.
- 1.2. Utilizarea criteriilor valorice proprii în analiza lucrărilor de artă
- 1.3. Observarea unor direcții de manifestare în artele vizuale contemporane
- 2.1. Punerea în valoare a caracteristicilor instrumentelor și a potențialului expresiv al tehnicilor aplicate, în contexte diferite
- 2.2. Valorizarea, în contexte variate, a caracteristicilor expresive ale limbajului plastic și decorativ în compoziții și în mediul înconjurător
- 3.1. Explorarea unor modalități alternative de exprimare a ideilor, a sentimentelor și a mesajelor în diferite domenii artistice
- 3.2. Dezvoltarea de evenimente ce pun în evidență produse artistice creative bazate pe teme plastice

**MANUAL DE EDUCAȚIE PLASTICĂ
PENTRU CLASA A VIII-A**

Oana-Mari Solomon
Sidonia Călin

- Copertă broșată
- 96 pagini
- 205 x 260 mm
- Interior color

- .....> un citat înțelept, care să te inspire
- .....> numărul și titlul unității tematice
- .....> competențe specifice
- .....> titlurile lecțiilor
- .....> imagini care au legătură cu lecțiile din unitatea tematică respectivă

.....> exemplu de pagini care conțin o lecție

VARIANTA DIGITALĂ

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în varianta tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări. Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă. Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare. Navigarea în varianta digitală permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

<p>AMII static</p>	<p>Cuprinde desene, fotografii, diagrame statice, hărți statice. Acestea pot fi salvate (click dreapta) și printate la nevoie.</p>
<p>AMII animat</p>	<p>Cuprinde animații sau filme.</p>
<p>AMII interactiv</p>	<p>Cuprinde elemente educaționale cu grad înalt de interactivitate (simulări de procese, rezolvare de probleme, experiment și descoperire, jocuri educative), prin care elevul reușește să adauge o valoare cognitivă superioară.</p>

1. Manualul este o resursă utilă în formarea competențelor prevăzute în programă. Exemplele de activități de învățare propuse sunt semnificative și țin seama de particularitățile vârstei elevilor.
2. Întreaga abordare are la bază stimularea curiozității și a motivației pentru învățare, prin implicarea directă în activități cu sens, prin care se urmărește înțelegerea importanței exprimării artistice libere și creative.
3. Structura este realizată prin unități tematice, care sunt umbrele de cunoaștere mai largi, sub care se pot face mai multe legături pentru o înțelegere în profunzime a proceselor și a fenomenelor.
4. Construcția permite crearea de punți de legătură cu celelalte discipline studiate în clasa a VIII-a, respectiv cu istoria, limba și literatura română, consilierea și dezvoltarea personală, anatomia, matematica etc. Astfel, prin abordarea integrată, elevii vor avea o perspectivă de ansamblu și vor înțelege mult mai bine evoluția artei în timp, în strânsă legătură cu activitățile oamenilor.
5. Dimensiunea cognitivă se împletește simplu și firesc cu dimensiunea atitudinal-valorică. Prin sarcinile de învățare, elevii își formează abilități specifice educației plastice și sunt puși în situația de a discuta liber, de a-și spune părerea despre ceea ce înseamnă comunicarea prin intermediul imaginii artistice, de a privi critic anumite situații, de a aplica ceea ce învață, dar și de a împărtăși ceea ce simt, de a se autoevalua etc.
6. Facilitează momente valoroase de reflecție despre artă și felurile în care privim lumea. *Ce anume determină ca un anumit lucru să fie numit artă? Ce este un artist? Aș putea eu să fiu artist? Ce rol are arta? În ce fel mă poate ajuta pe mine? Ce legătură are arta cu viața mea? Poate arta să schimbe ceva?* sunt doar câteva dintre întrebările în jurul cărora elevii pot explora.
7. Are un caracter etic, moral și nediscriminatoriu: respectă principiile care nu fac nicio deosebire de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată.
8. Designul este prietenos. Varietatea reproducerilor, felul în care s-au așezat în pagină, dimensiunea acestora, dar și rubricația nesofisticată, informațiile prezentate sintetic, cu accent pe învățarea prin descoperire și activitățile practice, răspund profilului vizual al elevilor de azi și conferă atractivitate manualului. Învățarea se eficientizează prin elemente grafice/ multimedia: alineate, chenare, culori/nuanțe distincte (fiecare unitate tematică are un chenar de o altă culoare), marcaje, evidențiere etc.
9. Paginile de evaluare conțin metode și instrumente complementare de evaluare (proiecte, portofolii, investigații, autoevaluare etc.), cu grad ridicat de relevanță pentru aplicabilitatea în viața de zi cu zi. Itemii de evaluare propuși acoperă întreaga gamă a tipologiei itemilor (obiectivi, semiobiectivi și subiectivi).
10. „Arta nu reproduce vizibilul, face ca lucrurile să fie vizibile.” – Paul Klee. Cu ajutorul manualului, ca resursă, elevii pot descoperi că *arta nu e doar decorație, ci poate să schimbe ceva, că arta nu vorbește doar despre lucruri „înalte” și străine, ci și despre realitatea cea mai obișnuită.* (H.arta: *Despre artă și felurile în care privim lumea*)

NOILE MANUALE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ÎN URMA LICITAȚIEI 2020 SE POT OBTINE GRATUIT, PENTRU FIECARE ELEV, DOAR ÎN BAZA ALEGERILOR FĂCUTE DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE. IATĂ PAȘII PE CARE TREBUIE SĂ ÎI URMAȚI ÎN ALEGEREA ACESTORA:

- 1** Accesați site-ul www.manuale.edu.ro și selectați clasa și disciplina care vă interesează.
- 2** Consultați oferta integrală de manuale existentă pentru respectiva disciplină. Răsfoiți integral manualele propuse, deschideți aplicațiile multimedia interactive de învățare apăsând pe iconițele indicate.
- 3** Alegeți manualul potrivit stilului dumneavoastră de predare și grupului de elevi pe care îl coordonați.
- 4** În ședința catedrei/ariei curriculare anunțați alegerea dumneavoastră pentru consemnarea acesteia în procesul-verbal.
- 5** Procesul-verbal este avizat de către director și se înregistrează la secretariatul unității de învățământ în care s-a desfășurat procesul de selecție a manualelor școlare.
- 6** Persoana delegată înregistrează comenzile și le trimite către responsabilul cu manualele școlare de la nivelul ISJ/ISMB.
- 7** Manualele comandate ajung în școală și vor fi distribuite fiecărui elev, pentru ca dumneavoastră să puteți folosi în fiecare oră atât suportul tipărit, cât și varianta digitală a manualului.

CURSURI ON-LINE GRATUITE PENTRU PROFESORI www.cursuridigitale.ro

Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice din învățământul preuniversitar oportunitatea de formare profesională prin cursuri on-line realizate pe platforma www.cursuridigitale.ro.

Înscrierea și participarea la cursuri este gratuită, iar principalul obiectiv al acestora este dezvoltarea competențelor digitale și a viziunii moderne a cadrelor didactice, necesare pentru a face față cu succes provocărilor actuale ale profesiei de dascăl.

Avantajele participării la cursurile on-line oferite de platforma cursuridigitale.ro:

- ✓ Toate cursurile sunt GRATUITE.
- ✓ Înscrierea este facilă și se realizează prin completarea unui formular on-line disponibil pe www.cursuridigitale.ro
- ✓ Înveți și lucrezi în ritmul tău. Cursurile au o durată medie de 15 ore și se pot parcurge oricând, oriunde: de acasă, în weekend, în vacanțe, la orice oră.
- ✓ Informațiile sunt de actualitate și sunt prezentate într-o formă și un limbaj accesibile și familiare cadrelor didactice.
- ✓ Cursurile se pot citi și parcurge pe orice dispozitiv: calculator, tabletă, telefon, astfel încât realizarea lor devine și mai accesibilă.
- ✓ Trainerii care dezvoltă cursurile fac parte din mediul academic, sunt profesori cu experiență, psihopedagogi, consilieri școlari, formatori pentru educația adulților, autori de manuale.
- ✓ Cursurile tratează subiecte de interes pentru profesori: cum să utilizezi manualul digital la clasă, care sunt noile instrumente digitale cu ajutorul cărora se pot realiza la clasă activități extracurriculare, metode și tehnici de formare și dezvoltare armonioasă a personalității elevilor etc.
- ✓ După parcurgerea cu succes a modulelor, cadrele didactice vor primi adeverințe care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.

ART SAFARI 2020

Din cauza situației generate de Coronavirus, Art Safari, cel mai amplu eveniment dedicat artei din România, va avea loc anul acesta între 11 și 20 septembrie. Ce nouătăți aduce cea de-a 7-a ediție?

În primul rând, ne bucurăm că mergem înainte și anul acesta cu cel mai așteptat eveniment dedicat artei din România, păstrând absolut toate expozițiile anunțate la începutul anului. Deși vremurile pe care le-am trăit recent și pe care încă le trăim au fost atipice și au pus la încercare comunitatea artistică din întreaga lume, ultimele luni ne-au arătat o apropiere extraordinară a oamenilor față de artă și cultură: muzee prestigioase din toată lumea și-au democratizat colecțiile de artă, oferind acces on-line gratuit oamenilor, din confortul propriei case, ba chiar tururi virtuale, teatrele și-au mutat spectacolele on-line. Nu mai vorbesc de toate „challenge-urile” care au avut în centru arta, pe care oamenii le-au acceptat cu mult entuziasm, și de bucuria stârnită de vestea redeschiderii muzeelor după ridicarea stării de urgență.

Abia așteptăm să ne vedem și noi cu prietenii Art Safari, chiar dacă puțin altfel decât eram până acum obișnuiți. Vom găzdui, în toamnă, prima expoziție din istoria evenimentului dedicată lui Sabin Bălașa, pictor contemporan celebru în anii '80-'90, care a fascinat audiența cu nuanțele sale de albastru și personajele de basm. De asemenea, Pavilionul Muzeal invită publicul să redescopere opera lui Gheorghe Petrașcu, unul dintre cei mai importanți maeștri ai artei românești de început de secol XX. Ne pregătim să punem în scenă o expoziție de tip retrospectivă – cea mai mare din ultimii 50 de ani dedicată marelui pictor. Pavilionul

credit foto Mindopoly

Central va fi dedicat Școlii de la București – artei contemporane din Capitală, începând cu anii '90, deci primei generații de artiști libere ideologic.

Și nu în ultimul rând, după expoziții la MoMA, Tate Modern, Centre Pompidou, Bienala de la Veneția, Van Gogh Museum, Art Basel și o carieră de patru decenii, celebrul grup Guerrilla Girls va pune în scenă o expoziție-fenomen în România la Art Safari. Din spatele unor măști de gorilă, Guerrilla Girls (SUA) demască, încă din 1985, sexismul din artă, punând pe agenda publică inegalitatea de gen și rasială, cu focus pe

Do women have to be naked to get into the Met. Museum?

Less than **5%** of the **artists** in the **Modern Art** sections are women, but **85%** of the **nudes** are female

Statistics from the Metropolitan Museum of Art, New York City, 1989

GUERRILLA GIRLS CONSCIENCE OF THE ART WORLD
guerrillagirls.com

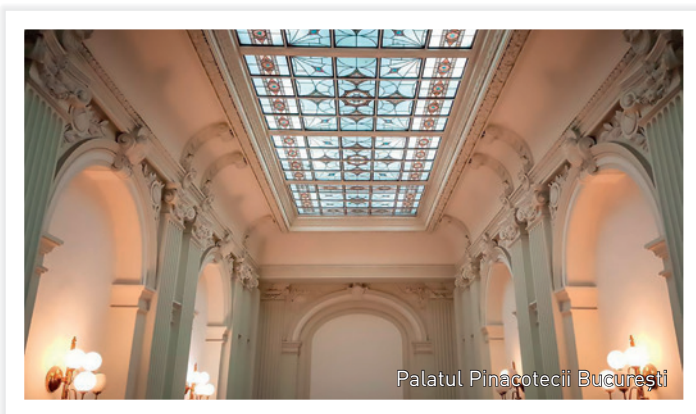
Guerrilla Girls, *Girls Naked*. Copyright © Guerrilla Girls and courtesy of guerrillagirls.com

The poster features a black and white illustration of a woman with a gorilla's head, sitting on a purple cloth. The background is bright yellow.

comunitatea artistică. Una dintre lucrările iconice ale Guerrilla Girls, de altfel primul poster color lansat de artiste, este o lucrare cu mesajul „Do Women Have to be Naked to Get into the Met. Museum?”. Alături de text este înfățișat „La Grande Odalisque” (după o pictură de Ingres), unul dintre faimoasele nuduri din istoria occidentală a artei, cu o mască de gorilă plasată peste chipul original. Lucrarea a apărut în urma unei „numărători” realizate de artiste în Muzeul Metropolitan din New York a nudurilor masculine *versus* nudurilor feminine expuse în muzeu, din care a rezultat că mai puțin de 5% dintre artiste erau femei, în schimb 85% dintre nudurile expuse acolo erau feminine. Ne bucurăm că lucrarea „Do Women Have to Be Naked to Get Into the Met. Museum?” (1989), care a făcut înconjurul lumii, a fost selectată de artiste pentru a fi expusă la Art Safari 2020.

Palatul Pinacotecii din București, în care va avea loc Art Safari, este, de asemenea, o clădire emblematică pentru strada Lipsani care merită vizitată cu acest prilej. Palatul a fost construit între anii 1882–1889, iar colecția Pinacotecii Bucureștiului însumează peste 2500 de lucrări de pictură românească, 402 lucrări de sculptură și peste 2000 de lucrări de grafică.*

În total, în jur de 165.000 de vizitatori v-au trecut pragul. Cum s-a născut proiectul Art Safari?

Art Safari este un proiect unic în România, care s-a născut din dorința de a reda arta publicului larg. Mai mult, de a construi o cultură a artei în țara noastră. Pentru a ajunge la oameni, aveam nevoie de un concept îndrăzneț – un muzeu temporar care expune artă pentru toate gusturile, artă clasică alături de artă contemporană și supercontemporană, artă internațională, instalații, artă de tip performance, artă pe care mulți dintre noi nu aveau ocazia să o vadă, poate, niciodată și cu atât mai puțin în același loc.

Am făcut acest lucru deschizând spații urbane uitate ale Bucureștiului, pe care le-am redat publicului prin artă. Când am anunțat că vom ține Art Safari în mai 2015, în garajul Ciclop, pe atunci funcțional, nu ne-a crezut nimeni. Părea imposibil să organizăm o expoziție de amploare într-un garaj! Și iată că succesul pe care l-am avut în 2015 – 20.000 de vizitatori – ne-a dat curaj ca, în mai 2016, să organizăm cea mai mare

expoziție dedicată Centenarului Dada din România, cu lucrări din patrimoniul a 16 muzee și 21 de colecționari privați, din România și străinătate.

Am adus 25.000 de vizitatori în Palatul Dacia-România de pe Lipsani, o altă clădire uitată a Bucureștiului, și personalități de la muzee locale și instituții internaționale au venit special la Art Safari ca să studieze piața de artă contemporană românească. Am avut vizitatori de la Tate Modern, Muzeul Beelden aan Zee, Comisia de Cultură a Parlamentului din Bavaria, Curatoriumul european al dosarului de candidatură al Bucureștiului la titlul de „Capitală Culturală Europeană 2021”, dar și specialiști din muzeele de artă din Strasbourg, Stockholm, Varșovia, Viena, Haifa, Paris, Johannesburg, Haga etc.

Iar recordurile s-au ținut lanț: cea mai mare expoziție dedicată pictorului Ștefan Luchian, la Galeriile Kretzulescu în 2017, cea mai mare expoziție dedicată impresionistilor în 2018, în cadrul ediției aniversare din Piața George Enescu, cea mai mare expoziție dedicată lui Tonitza și prima expoziție dedicată artei Supercontemporane, în 2019, în Palatul BCR din Piața Universității.

Anul trecut, cea mai mare expoziție Nicolae Tonitza din ultimii 50 de ani a stat alături de arta contemporană. De ce această îmbinare între arta de patrimoniu – „canonul” – și arta „de azi”? Care a fost reacția publicului?

Pe de o parte, vrem să oferim publicului o experiență de vizitare „cronologică”, să îi provocăm la analiză, să le stârnim întrebări și curiozități, să îi facem să rememoreze anumite timpuri, așa cum au fost ele văzute prin ochii artiștilor care au creat într-o anumită perioadă. Chiar este o experiență să admiri lucrări de Tonitza, după care să „cobori” în arta Supercontemporană, arta timpurilor noastre, și să te bucuri de artă combinată cu tehnologie.

Pe de altă parte, dorim să oferim artă pentru toate gusturile și pentru toate categoriile de public, de la copii, până la bunici. La Art Safari te bucuri de arta pe care o preferi, la care se adaugă mereu ocazia unei experiențe noi.

Cât de important este ca tinerii artiști să aibă o platformă care să le ofere vizibilitate? Vorbiți-ne puțin despre cum au fost primite operele expuse în pavilionul „Supercontemporan” de anul trecut.

Pavilionul Supercontemporan „Young Blood. Arta timpului tău” a fost una dintre noutățile absolute ale ediției 2019 Art Safari. Pe de o parte, o platformă de exprimare extraordinară pentru artiștii tineri, probabil cea mai de impact prezentare publică a creației unora dintre ei de până acum, iar pe de altă parte, o ocazie pentru publicul larg de a intra în contact cu arta Supercontemporană, arta prea puțin explorată a timpurilor noastre.

„Young Blood. Arta timpului tău” a însemnat în primul rând expresia societății de azi, pentru că arta creată

de noul val de artiști exprimă teme curente „fierbinți”: de la libertatea de expresie, migrație, până la fake news, schimbări climatice, munca în corporație etc. Publicul privitor a fost provocat la reflecție, la act critic în fața celor peste 100 de lucrări de artă dintre cele mai diverse – de la ilustrație contemporană, desene și picturi mixte, instalații interactive de artă, fotografie, intervenții site-specific, performance, artă media, obiect/sculptură sau print experimental.

Probabil, Pavilionul Supercontemporan a fost expoziția cu cea mai mare acoperire în *social media*, în special pe Instagram, din Art Safari, dovedind încă o dată că arta Supercontemporană, înainte să ajungă în galerii sau muzee de artă, își face apariția în spațiul virtual, pe rețelele de socializare. *Social media* este un instrument de marketing fantastic pentru arta Supercontemporană, iar „Generațiile Y” sau „Millenials” au avantajul de a înțelege foarte bine sistemele și funcționalitatea lor.

Ce ne puteți spune despre expoziția „Școala de la București” de anul acesta, dedicată artiștilor care s-au format în perioada de după 1989?

Expoziția va prezenta lucrări ale unor artiști care s-au format la Universitatea Națională de Arte din București după 1990 (Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” până în 1989, Academia de Arte până în 1995, Universitatea de Arte până în 2002) și lucrează în capitala României în cea mai mare parte a timpului, însă, de asemenea, și în străinătate.

Selecția va fi alcătuită din artiști ce aparțin generației tinere, sau încă tinere, care s-au format după căderea regimului comunist și care nu au mai fost condiționați ideologic, au avut și au o libertate de exprimare și de circulație neîngrădite, se integrează consistent circuitului expozițional internațional, inclusiv mari-

lor bienale/trienale de pe glob. Nu este probabil lipsit de importanță faptul că, încă din perioada studenției, promoțiile la care ne referim au avut acces la, și au primit (în facultate) informație mereu mai bogată din istoria artei moderne și contemporane. La care se adaugă bursele de studii peste hotare, UNArte având o rețea tot mai bogată de colaborări cu instituții de același profil de peste hotare.

Vor fi expuse lucrări de pictură, sculptură, grafică, fotografie, obiect, instalații. În măsura posibilului, vom organiza un grupaj de „performance”-uri în spațiul expozițional și/sau dincolo de el. Pe durata expoziției ar putea fi organizate dialoguri între curator și artiștii participanți, vizite ghidate, o masă rotundă despre starea pieței de artă în România.

După expoziții la MoMA, Tate Modern, Centre Pompidou, Bienala de la Veneția, Van Gogh Museum și Art Basel și o carieră de aproape patru decenii, celebrul grup activist și feminist Guerrilla Girls vine în România la Art Safari. Este publicul român pregătit pentru „The Art of Behaving Badly”?

În România, cifrele vorbesc de la sine. Suntem pe locul 25 în UE în ceea ce privește indicele egalității de gen (2019), cu 54,5 din 100 de puncte. Scorul este cu 12,9 puncte mai mic decât media UE. Între 2005 și 2017, România a înregistrat o creștere cu 4,6 puncte și a înregistrat progrese în direcția egalității de gen într-un ritm mai lent decât în alte state membre.

În România, prejudecățile bazate pe diferențele de gen sunt în creștere, iar îngrijorător este că sondajele arată că tinerii sunt și mai puțin preocupați de egalitate de șanse decât cei mai în vârstă. În România, chiar femeile au prejudecăți împotriva lor. Femeile care au cele mai puține prejudecăți privind normele sociale care le creează dezavantaje față de bărbați trăiesc în Olanda, Chile și Australia. Cel mai mare regres în rândul femeilor, la acest capitol, s-a constatat în Suedia, India, Africa de Sud și România.

Da, cred că avem nevoie să punem pe agendă ori de câte ori este posibil tema (in)egalității de gen. Dacă publicul este pregătit sau nu pentru această expoziție, depinde din ce perspectivă privim lucrurile...

Organizați și ateliere pentru copii în care „explicați arta pe înțelesul copiilor”, conform prezentării de pe site. Așadar, aș dori să vă întreb cât de importantă este arta în formarea copiilor și a tinerilor? Ar trebui să fie arta parte din viața lor, de la o vârstă fragedă?

Copiii au nevoie de artă și de cultură la fel cum au nevoie de afecțiune și de joacă. Fiecare copil ar trebui să fie încurajat de mic să interacționeze cu arta și cultura și să dezvolte resurse de înțelegere. Apropierea de artă, înțelegerea și prezența ei constantă în viața noastră reprezintă o lecție de frumusețe și de armonie pentru fiecare dintre noi. Artă stârnește subiecte de conversație, încurajează și dezvoltă abilitățile de socializare și comunicare, formează bagajul cultural și stimulează creativitatea.

Ne bucurăm că, în fiecare an, reușim să le captăm atenția micilor vizitatori care ne trec pragul în număr tot mai mare. Art Safari a oferit tururi ghidate unui număr de peste 7.000 de copii, până în prezent, și este o componentă vitală în cadrul acestui eveniment, jucând un rol activ în educația generațiilor viitoare

de iubitori de artă. Încă din 2015, când a avut loc programul-pilot, Art Safari Kids s-a dezvoltat și a înregistrat o creștere impresionantă, care arată că mulți părinți își doresc să le ofere copiilor o perspectivă mai largă. Cu fiecare ediție pe care o pregătim, suntem foarte încântați că reușim să aducem ateliere variate și elemente de noutate, care să le dezvolte imaginația.

Ce pot face părinții și profesorii de educație plastică pentru a cultiva gustul copiilor pentru artă?

La Art Safari, nu îi chemăm pe copii la ateliere și le zicem „Haideti, desenați!”. Copiii vizitează Pavilionul pe un traseu expozițional redesenat special pentru ei, interacționează cu arta adevărată, sunt provocați tot timpul să descopere detalii ale lucrărilor, să se întrebe ce sentimente le trezesc acele opere. Pasiunea lor pentru creație este astfel puternic stimulată. Cred că aceste lucruri pot servi ca inspirație și pentru activitățile școlare: organizați vizite la muzee, la galeriile de artă, arătați-le copiilor artă adevărată, puneți în scenă experiențe vizuale care să le antreneze creativitatea, faceți paralele cu lucrurile din universul copiilor.

La ediția din 2019, 2.500 de copii au vizitat Art Safari, dintre care 1.500 au participat și la atelierele de creație din cadrul programului Art Safari Kids. Aș dori să vă întreb ce surprize îi așteaptă pe copii la ediția din acest an?

În perioada 11-20 septembrie, micii artiști cu vârste între 3 și 12 ani vor avea șansa să admire creația marilor pictori români Gheorghe Petrașcu și Sabin Bălașa, să se bucure de instalații de artă interactive și să-și dezvolte creativitatea în cadrul a numeroase ateliere, la Art Safari Kids 2020. Vom avea ateliere zilnice de creație pentru toată familia, ateliere de pictură dedicate pictorilor români, ateliere de bandă desenată cu supereroi, ilustrație în acuarelă, modelaj în lut, pictură pe sticlă, colaj, ceramică, toate activitățile fiind adaptate în funcție de vârsta copiilor. Pe lângă atelierele de creație, copiii vor beneficia și de tururi ghidate gratuite în cadrul Art Safari, pe un traseu redesenat pentru ei.

Iar anul acesta vom avea o noutate absolută: vom pune în scenă prima expoziție care va cuprinde lucrările copiilor realizate în perioada în care au stat acasă

(15 martie–15 mai 2020). Expoziția intitulată „Art is Your Superpower” va surprinde carantina văzută prin ochii copiilor.

Lucrarea de artă trebuie să fie realizată în dimensiunea A3 sau mai mică, iar fiecare participant poate să trimită o singură lucrare pentru expoziție. Numele și vârsta participantului trebuie să fie notate în partea de jos a lucrării, cu creionul.

O altă premieră a ediției din 2019 a fost că le-ați permis vizitatorilor să vă treacă pragul și noaptea. De ce? Intenționați să organizați tururi ghidate de același fel și anul acesta?

Am început proiectul Art Safari cu dorința de a-i face pe tot mai mulți oameni să descopere frumusețea artei. De aceea, fiecare ediție a însemnat mai mult decât o expoziție – o experiență. De la readucerea în circuitul public a unora dintre cele mai frumoase clădiri uitate din București, până la punerea în scenă a unor „performance”-uri și evenimente unice în cadrul Pavilionului, susținut de Primăria Municipiului București, prin Expo Arte. Art Safari a oferit întotdeauna mai mult decât experiența clasică a vizitei la muzeu, așa că anul trecut, pentru prima dată în istoria Art Safari, ne-am deschis porțile și în timpul nopții, lansând o provocare: vino să îți începi weekendul într-un muzeu, în timp ce te bucuri de muzică și artă live! Da, expozițiile de artă nu au fost niciodată mai incitante. Night Tours fac parte din experiența Art Safari și în 2020 😊

* Ulterior realizării acestui interviu, organizatorii Art Safari au anunțat că ediția din acest an nu va mai avea loc la Palatul Pinacotecii, ci la Victoriei Tower, Calea Victoriei nr. 15, București.

interviu realizat de Roxana Petre

Sabin Bălașa, Zori, colecție privată

Gheorghe Petrașcu, Veneția, colecție privată

TURURI VIRTUALE ÎN 12 DINTRE CELE MAI RENUMITE MUZEE DE ISTORIE ȘI ARTĂ ALE LUMII

Nimic nu poate egala sentimentul de a te afla în imediata proximitate a unei opere de artă celebre. Dacă până acum câteva decenii, operele de artă erau accesibile doar unor categorii privilegiate, avansul rapid al tehnologiei informației a făcut posibil ca, în ultimii ani, să putem „călca” virtual pragul a numeroase instituții de cultură chiar din confortul propriei locuințe.

Acest lucru se poate dovedi extrem de util, mai ales în contexte precum cel generat de pandemia de COVID-19, când nevoia oamenilor pentru „frumos” este direct proporțională cu perioada de timp petrecută în izolare, departe de tot ceea ce le putea oferi confortul psihic, spiritual și/sau emoțional.

Muzee de talie internațională, precum Muzeul Luvru din Paris, Muzeul Solomon R. Guggenheim din New York, Muzeul Național de Istorie Naturală din Washington D.C., Muzeul Metropolitan de Artă din New York, Muzeul Vaticanului etc. făceau pași timizi în deschiderea porților sale către publicul on-line încă de acum patru-cinci ani.

De la izbucnirea crizei generate de Coronavirus, însă, tot mai multe instituții de cultură au decis să le ofere oamenilor din întreaga lume un spațiu de confort, un refugiu de la incertitudinea momentului, de la știrile alarmante și alte situații pe care nu le pot controla. Și ce alt panaceu poate fi mai bun ca arta?

De aceea, vă prezentăm o listă cu 12 dintre cele mai iubite muzee de artă, cultură și istorie din lume care au luat inițiativa de a aduce arta mai aproape de fiecare dintre noi, astfel încât să transcedă orice diferență spațială, temporală sau socio-culturală.

1. Muzeul Luvru din Paris

Luvru este cel mai mare muzeu de istorie și artă din Franța și găzduiește opere celebre, precum: Venus din Milo și Gioconda lui Leonardo da Vinci. Anual, muzeul atrage în jur de 10 milioane de vizitatori.

Puteți face un tur virtual printre cele mai importante galerii ale sale pe www.louvre.fr/en sau scanând QR codul alăturat.

2. Muzeul d'Orsay, Paris

Acest muzeu, deschis în fosta gară pariziană cu același nume, adăpostește cea mai mare colecție de opere impresioniste și post-impresioniste din lume, între care creații ale unor artiști precum: Vincent van Gogh, Degas, Cézanne, Monet, Renoir, Seurat, Gauguin. În 2019, a primit peste 3,6 milioane de turiști.

Îl puteți vizita on-line aici:

Tur virtual 360 grade:

3. Muzeul Britanic din Londra

Acest muzeu a făcut istorie în 1759, când a luat naștere, fiind primul muzeu care și-a deschis porțile pentru publicul din întreaga lume. Aici sunt expuse numeroase obiecte de o valoare inestimabilă, între care: Piatra Rosetta, Craniul de cristal, Sfinxul din Taharqo, un fragment din Columna lui Traian, Bustul lui Julius Caesar. Obiectele sunt cuprinse în galeriile tematice ale muzeului: Africa, Asia, America, Egiptul Antic, Roma și Grecia antică, Europa, Colecția de ceasuri, Orientul Mijlociu etc.

Îl puteți vizita on-line aici:

4. Muzeul de Istorie Naturală din Londra

Inaugurat în 1860, este unul dintre cele mai mari muzee naturale din lume și prezintă exponate geologice și schelete, mulaje de animale fosile și schelete ale omului preistoric.

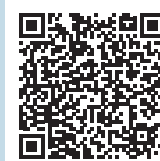

Explorați muzeul de acasă scanând QR codul de aici:

5. Muzeele Vaticanului, Roma

Nu ratați șansa de a face un tur virtual prin Capela Sixtină, unde puteți admira remarcabila operă a lui Michelangelo. Totodată, puteți vedea o imensă colecție a Bisericii Romano-Catolice, adunată de-a lungul secolelor. Muzeele conțin aproximativ 70.000 de lucrări, dintre care 20.000 sunt expuse în prezent.

6. Muzeul Ermitaj din Sankt Petersburg

Este unul dintre cele mai mari muzee din lume, având peste 60.000 de piese expuse în aproximativ 1.000 de săli, iar alte 3 milioane de obiecte sunt păstrate în rezervă. Printre operele expuse figurează picturi ale măștrilor olandezi și francezi ca Rembrandt, Rubens, Vincenzo Petroccei, Matisse și Paul Gauguin. Clădirile ce adăpostesc muzeul constituie unul dintre principalele ansambluri ale centrului Sankt Petersburgului, ansamblu inclus în patrimoniul mondial al UNESCO.

Faceți un tur virtual aici:

7. Muzeul Rijks din Amsterdam

Acest muzeu a fost fondat în 1798, în Haga, apoi a fost mutat în Amsterdam în 1808. Adăpostește peste 8.000 de lucrări de artă și istorie, organizate în 80 de galerii.

Îl puteți vizita on-line aici www.rijksmuseum.nl/en/from-home sau scanând QR codul alăturat.

8. Muzeul Van Gogh din Amsterdam

Deschis în 1973, acest muzeu conține cea mai amplă colecție a pictorului Vincent van Gogh: peste 200 de picturi, 500 de desene și peste 750 de scrisori personale. Anual, peste două milioane de vizitatori îi trec pragul.

Faceți o plimbare virtuală aici:

9. Muzeul Metropolitan de Artă din New York

Acest muzeu cuprinde peste două milioane de opere: de la antichități grecești și romane până la antichități egiptene, artă europeană, artă americană, artă asiatică și artă africană și din Oceania.

Proiectul **Met 360 grade** oferă o experiență autentică, ce face vizitatorul virtual să simtă că se află în interiorul muzeului.

10. Muzeul de Artă Modernă din New York

Puteți vedea 129 de opere de artă din colecția MoMA, între care celebra „Noapte înstelată” a lui van Gogh și „Natură moartă cu mere” a lui Paul Cézanne. Mai mult de atât, colecțiile sunt grupate în categorii precum: artă contemporană, artă modernistă, cubism.

Îl puteți vizita on-line aici:

11. Muzeul Pergamon din Berlin

Pergamon este unul dintre cele mai mari muzee din Germania și este situat pe Insula Muzeelor din Berlin, loc intrat în Patrimoniul UNESCO în 1999. Este vizitat de peste 1,1 milioane de turiști anual și este împărțit în colecția de antichități, colecția de obiecte din Orientul Mijlociu și colecția de artă islamică. Astfel, expoziția on-line oferă acces la numeroase artefacte antice, cum ar fi faimoasa Poartă Iștar a Babilonului, Poarta din Milet și Altarul Pergamon.

12. Muzeul Picasso din Barcelona

Catalogul on-line include o vastă colecție de opere a celebrului pictor Pablo Picasso, însă puteți realiza și un tur virtual la 360 de grade al uneia dintre cele mai bine conservate arhitecturi medievale din Barcelona.

Îl puteți vizita aici:

Și instituțiile de cultură din România au făcut demersuri pentru a „migra” în mediul virtual. De aceea, vă prezentăm șase muzee din București pe care le puteți vizita on-line:

- Muzeul Național de Artă al României: <http://www.mnar.arts.ro>
- Muzeul Național de Istorie a României: <http://www.muzeulvirtual.ro>
- Muzeul Național Cotroceni: <http://www.muzeulcotroceni.ro> / <https://artsandculture.google.com>
- Muzeul Național al Literaturii Române: <https://mnlr.ro/mnlr3.html>
- Banca Națională a României: <https://www.bnr.ro/files/tur/RO/start-muzeu.html>
- Muzeul Căilor Ferate: http://www.zona3d.ro/work/2017/Muzeul_Cailor_Ferate_Tur_Virtual_Stereo3D/zona3d_vr3dmcf/zona3d_mcf_turvrstereo3d.html

Arta: enciclopedie pentru copii
DK

- Copertă cartonată
- 208 pagini
- 216 x 276 mm
- Interior color

Înțesată de imagini uimitoare și comentarii pertinente, *Arta: enciclopedie pentru copii* este un ghid esențial pentru artele vizuale.

Albumul urmărește evoluția în pictură de la peșterile preistorice la Pop Art, dar și istoria sculpturii și fotografiei.

Impresionism

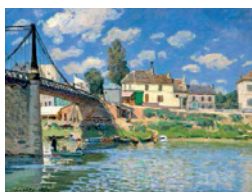
În anii 1860, un grup de artiști francezi începe să lucreze într-un stil nou și radical. Ei pictează repede, în aer liber, evitând să lucreze în ateliere în baza unor schițe. Folosind culori strălucitoare și tușe îndrăznețe, își doresc să surprindă scene din viața de zi cu zi, fără să fie preocupați de realismul picturilor. Acești artiști aveau să fie cunoscuți ulterior ca impresioniști.

▼ **IMPRESIE. RĂSĂRIT DE SOARE**, 1872, CLAUDE MONET
Prin tușele groase și libertatea cu care sunt aplicate culorile, această pictură dă numele mișcării impresionism.

O NOUĂ MIȘCARE IA NAȘTERE

În secolul XIX, în Franța, artiștii care sperau să își vândă lucrările le trimiteau unui juriu care hotărâ expunerea acestora la Salonul de la Paris, o mare expoziție de pictură organizată anual. După ce sunt respinși de mai multe ori, un grup de artiști decid să își deschidă propria expoziție, în aprilie 1874. *Impresie, răsărit de soare*, tabloul lui Claude Monet a fost descris jignitor de un critic ca fiind neterminat și nu o artă reală, ci „impresii”. Din acel moment, mișcarea poartă numele de impresionism.

▲ **POD LA VILLE NEUVE-LA-GARENNE**, 1872, ALFRED SISLEY
Sisley pictează acest pod modern în culori strălucitoare și pețe plate.

MOMENTE TRECĂTOARE

Impresioniștii lucreau în Paris și se întâlneau regulat. Ideile pe care le puneau în discuție erau teoriile culorilor, fotografia, peisagistica, dar și realismul, în special Manet. Renunțând la arta tradițională, impresioniștii pictează viața din jur, surprinzând momente trecătoare, cum ar fi efectele soarelui. *Dans la Moulin de la Galette* de Auguste Renoir este un exemplu grăitor.

▲ **DANS LA MOULIN DE LA GALETTE**, 1876, AUGUSTE RENOIR
Pețe de culoare luminoase scaldă fiecare personaj din această scenă însoțită. Renoir surprinde parizieni din clasa muncitoare, îmbrăcați în cele mai bune haine pentru un bal din cartierul Montmartre din Paris.

ACCEPTARE PROGRESIVĂ

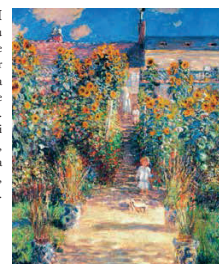
Între 1874–1886, impresioniștii organizează opt expoziții la Paris. Majoritatea lucrărilor erau pictate din perspective neobișnuite și pentru umbre foloseau culori mai degrabă decât negrul. Culorile strălucitoare și tușele scurte contrastau cu stilurile așteptate de lumea artei oficiale, așadar, impresioniștii încep să fie apreciați abia în anii 1880.

Impresioniștii surprind efectele de moment ale luminii solare pictând *en plein air* (în aer liber).

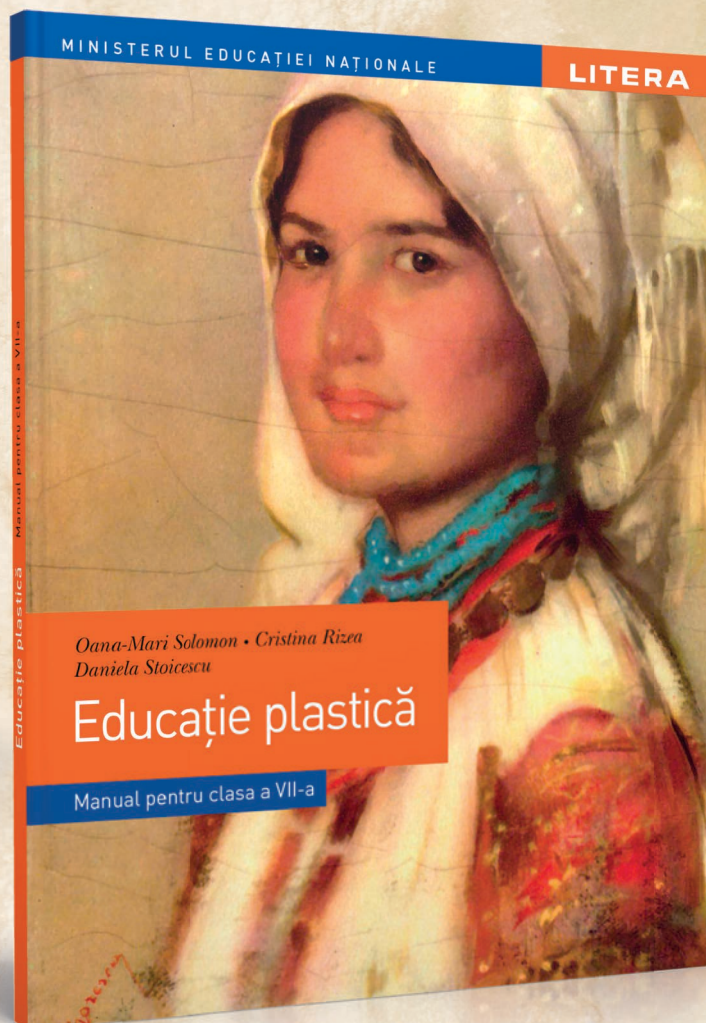
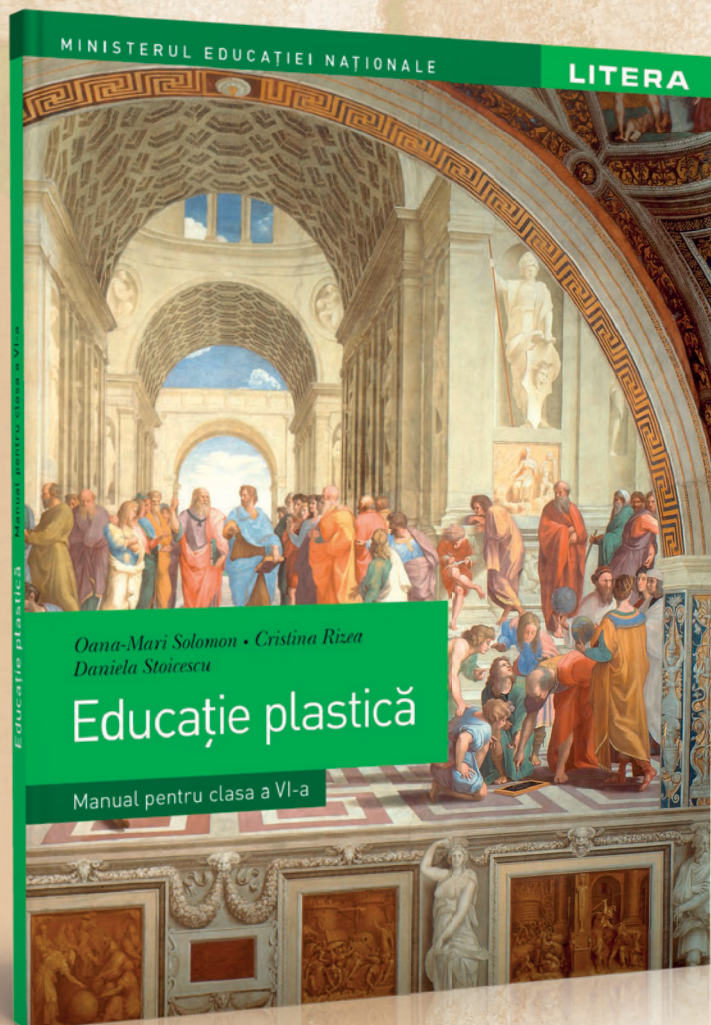
EFECTELE LUMINII

Impresioniștii erau preocupați de efectele luminii și ale schimbărilor vremii, lucru care se reflecta în peisaje și scenele cotidiene pe care le pictau. Folosind tuburi cu vopseluri noi, sintetice și strălucitoare, artiștii aveau posibilitatea de a picta în aer liber, nu în ateliere.

▼ **GRĂDINA DE LA VETHEUIL A ARTISTULUI**, 1881, CLAUDE MONET
Monet pictează multe scene în grădina, în care surprinde și membri ai familiei sale.

MANUALE ȘCOLARE APROBATE
DE MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

www.literaeducational.ro

[f /Clubul Profesorilor din Romania](https://www.facebook.com/ClubulProfesorilordinRomania)

[f /Litera Educational](https://www.facebook.com/LiteraEducational)

LITERA